

‘... เมื่อเราบริจาคทานและตามระลึกถึงบุญอย่างนั้นแล้ว
ภัยอันตรายอย่างหนึ่งอย่างใดทำอะไรไม่ได้
จะประกอบกิจการงานอย่างใด ก็เกิดลาภและสัการะยิ่งใหญ่ไพศาล
ก็เพราะนึกถึงบุญนี้ บุญย่อมนำผลสมบัติมาให้ในปัจจุบันนี้เทียว ...’
‘... เราให้อาหารอิ่มเดียวเท่านั้น บุญอันสงฆ์ คือ อายุ วรรณะ
สุขะ พละ ปฏิภาณะ ย่อมตามสนองมากยิ่งขึ้นไปเป็นทวีคูณ
ตลอดทุกภพทุกชาติเทียว ...’

รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

กัณฑ์ที่ ๒๙

ภัตตานุโมทนาภคา

๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ ทน)

โกชนํ ภิกฺขเว ททมาโน ทายโก ปฏฺฐิตาหํ ปณฺจ จานานิ เทติฯ
 กตมานิ ปณฺจฯ อายุํ เทติ วณฺณํ เทติ สุขํ เทติ พลํ เทติ ปฏิภาณํ เทติ อายุํ โข
 ทตฺวา อายุสฺส ภาคี โหติ ทิพฺพสฺส วา มนุสฺสสฺส วา วณฺณํ ทตฺวา วณฺณสฺส ภาคี
 โหติ ทิพฺพสฺส วา มนุสฺสสฺส วา สุขํ ทตฺวา สุขสฺส ภาคี โหติ ทิพฺพสฺส วา
 มนุสฺสสฺส วา พลํ ทตฺวา พลสฺส ภาคี โหติ ทิพฺพสฺส วา มนุสฺสสฺส วา ปฏิภาณํ
 ทตฺวา ปฏิภาณสฺส ภาคี โหติ ทิพฺพสฺส วา มนุสฺสสฺส วา โกชนํ ภิกฺขเว ททมาโน
 ทายโก ปฏฺฐิตาหํ ปณฺจ จานานิ เทตีติฯ

อ.ป.ญก.(บาลี) ๒๒/๓๗/๔๔-๔๕

ณ บัดนี้ อาตมภาพจักได้แสดงธรรมิกถาว่าด้วยภัตตานุโมทนาภคา เฉลิม
 เพิ่มเต็มศรัทธาของท่านทานบดี พร้อมด้วยวงศาคณาญาติเนื่องด้วยสายโลหิต และ
 เนื่องด้วยความคุ้นเคย ญาติสาโลหิตา ญาติเนื่องด้วยสายโลหิต และเนื่องด้วย
 ความคุ้นเคย ญาติมี ๒ อย่าง เนื่องด้วยสายโลหิตเรียกว่า สาโลหิตา เนื่องด้วย
 ความคุ้นเคยเรียกว่า วิสฺสาสปรมา ญาติ ญาติที่เนื่องด้วยความคุ้นเคยกัน พระองค์
 ทรงสรรเสริญว่า เป็นญาติอย่างยิ่ง

วันนี้เจ้าภาพพร้อมด้วยบุตรภรรยา วงศาคณาญาติ พากันมาบริจาคทานแก่
 พระภิกษุสามเณร ตลอดจนอุบาสกอุบาสิกา ตอนเช้าได้ถวายข้าวยาจุก คือข้าวต้ม
 เวลาเพลได้ถวายโภชนาหารพร้อมทั้งสัพพัญญูชนะอันสมควร เวลาบ่ายนี้ให้มีพระธรรม
 เทศนา น้อมนำปัจจัยไทยธรรมบูชาพระสัทธรรม เห็นสภาวะปานะนี้ ได้ชื่อว่าถวาย
 ทานแด่พระธรรม เป็นอันว่าเจ้าภาพได้ถวายทานแด่พระพุทธเจ้า มีรูปพระปฏิมากร
 เป็นประธาน มีพระสงฆ์เป็นบริวาร และได้ชื่อว่าถวายทานแด่พระธรรม และได้ชื่อว่า

ถวายทานแด่พระสงฆ์ ทั้ง ๓ นี้เป็นเนमितกนาม **พุทฺโธ** เป็นเนमितกนามเกิดจากพุทธรัตตะ **ธมฺโม** เป็นเนमितกนามเกิดจากธรรมรัตตะ และ **สงฺโฆ** เป็นเนमितกนามเกิดขึ้นจากสังฆรัตตะ พุทฺธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังฆรัตตะ ทั้ง ๓ นี้เป็นตัวแทนสารของพระพุทธศาสนา

พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ทั้ง ๓ นี้ อยู่ที่ไหน? อยู่ในตัวของเรานี่เอง อยู่ในตัวตรงไหน ในตอนศีรษะ หรือว่าอยู่ในตอนเท้า หรือว่าอยู่ในท่อนตัว เอาคอ ออกเสีย เอาขาออกเสีย เหลือแต่ท่อนตัว จะอยู่ตอนขา ตอนหัว หรือว่าอยู่ตอนตัว พระพุทธเจ้าอยู่ตรงกลางกาย เรามีกลางมีศูนย์กลาง สะดืออันนั้นเป็นศูนย์กลาง นั้นเรียกว่า กลางกาย สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย เหมือนเราขีดด้ายเส้นหนึ่งให้ตึง ตรงกลางที่ ด้ายจรดกันนั้นแหละเรียกว่ากลางกึ่ง ตรงกลางกึ่งเหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้ว พระพุทธเจ้าอยู่ตรงนั้น ตรงกลางกึ่งนั้น ให้เอาใจไปหยุดนิ่งอยู่ตรงกลางกึ่งนั้น พระพุทธเจ้า อยู่นอกใจหรือในใจ? ให้เอาใจไปหยุดนิ่งอยู่ตรงนั้น พอใจหยุดนิ่งก็เข้ากลางของใจที่ หยุดนิ่งนั้นทีเดียว ที่เขาว่าสวรรค์ในอกนรกในใจ พระก็อยู่ในใจ พอใจหยุดนิ่งก็เข้า กลางของใจที่หยุดนิ่ง กลางของกลางๆๆ ซ้ายขวาหน้าหลังล่างบนนอกในไม่ไปที่เดียว กลางของกลางๆๆ หนักเข้า พอหยุดถูกส่วนเข้าเท่านั้น จะเห็นทางที่จะเข้าไปถึงกาย ละเอียด เป็นชั้นๆ เข้าไปจนถึง พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ เราต้องรู้ ถ้าไม่รู้ เราจะระลึกถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะไม่ถูก ถ้ารู้จักเสียแล้วจะระลึกถึงพุทธ รัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะได้ถูกต้อง

เมื่อเอาใจไปหยุดหนึ่งอยู่ตรงศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หยุดหนึ่ง
หนักเข้าก็เข้ากลางของใจที่หยุดหนึ่ง กลางของกลางๆๆ พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นก็เห็น
ธรรมอีกดวงหนึ่ง เท่าดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ ไสววิสุทธิ์ดุจกระจกคันฉ่องส่องดูเงา
หน้า ไสแจ้วที่เตี้ยว ใจก็หยุดหนึ่งอยู่ตรงกลางดวงที่ใส่นั้น ตรงกลางดวงที่ใส่นั้นแหละมี
ดวงศีล พอเข้าไปถึงกลางดวงกำเนิดดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานก็เข้าถึงดวงศีล ดวง
เท่ากัน หยุดอยู่กลางดวงศีลนั้น กลางดวงกำเนิดดวงศีลนั้นมีดวงสมาธิ เข้าไปถึงถูก
ส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธินั้นแหละกลางของกลางๆๆ หนักเข้า
จะเข้าถึงดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงปัญญานั้น พอถูกส่วนเข้า
กลางของกลางๆๆ หนักเข้าจะเข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตตินั้น พอถูกส่วน
หนักเข้า กลางของกลางๆๆ หนักเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวง
วิมุตติญาณทัสสนะนั้น พอถูกส่วนเข้า กลางของกลางๆๆ หนักเข้าจะเข้าไปถึงกาย

มนุษย์ละเอียด พอเข้าไปถึงกายมนุษย์ละเอียดเท่านั้น จะตกใจทีเดียวว่า เจ้านี้ข้าไม่เคยเห็นเลย เจ้าอยู่ที่นี้ เวลาเจ้าฝันออกไป เวลาตื่นขึ้นมาก็ไม่เห็นเจ้าไม่รู้ว่าหายไปอยู่ที่ไหน ข้าไม่รู้จักที่ของเจ้าว่าอยู่ที่ไหน บัดนี้ข้ามาพบเจ้าเข้าแล้ว อยู่ในกลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนี้เอง กายมนุษย์ละเอียดที่ฝันออกไป เมื่อพบเจ้าเวลานี้ก็ดีแล้ว ไหนเจ้าลองฝันให้ข้าดูซิ ฝันไปเมืองเพชร ไปในเขาวัง เอาเรื่องในเขาวังนั้นมาเล่าให้ฟังหน่อย สักนาทีเดียวเท่านั้น กายละเอียดฝันไปเอาเรื่องในเขาวังมาเล่าให้กายมนุษย์หยาบฟังแล้ว และเจ้าลองฝันไปเอาเรื่องทางอรัญประเทศบ้าง พระธาตุพนมบ้าง มาเล่าให้ฟังบ้าง สักนาทีเดียวเช่นกัน กายมนุษย์ละเอียดก็ฝันไปเอาเรื่องพระธาตุพนมมาเล่าให้ฟังอีก และไหนลองฝันไปเมืองเชียงใหม่ ไปเอาเรื่องดอยสุเทพมาเล่าให้ฟังอีก ไปเมืองนครศรีธรรมราช ฝันไปเอาเรื่องพระเจดีย์บรรจุพระบรมธาตุมาเล่าให้ข้าฟังอีกเช่นกัน นี่ฝันได้อย่างนี้ ฝันทั้งๆ ที่ตื่นๆ ไม่ใช่ฝันหลับๆ ฝันอย่างนี้ประเดี๋ยวเดียวได้เรื่องหลายเรื่อง ถ้าหลับฝันนานนักกว่าจะได้สักเรื่องหนึ่ง หลายคืนจึงจะได้สักเรื่องหนึ่งบ้าง บางทีไม่ฝันเสียเลย บางทีก็ฝันบ่อยครั้ง เอาแน่นอนไม่ได้ ให้รู้จักกายมนุษย์ละเอียดดังนี้ ถ้าเราเป็นเช่นนี้เราจะสนุกไม่น้อย ถ้าเราเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดเราก็จะฉลาดกว่าคนชั้นหนึ่ง เพราะมนุษย์รู้เรื่องหายิบๆ เราเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดเราจึงรู้เรื่องได้ละเอียดกว่า เรื่องลึกลับอะไรเรารู้หมด เราไปตรวจดูได้หมดทีเดียว ไม่ว่าจะเป็นกลางวันหรือกลางคืน ไปตรวจดูได้ เอากายมนุษย์ละเอียดนี้ไปตรวจดู ฝันไปเรื่อย ตรวจดูทุกๆ คน ถ้าฝันตื่นๆ ได้อย่างนี้ก็สนุกแน่ นี่ชั้นหนึ่งก่อน นี่กายมนุษย์ละเอียด ไม่ใช่พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ต้องเข้าไปอีก ๙ กายจึงจะถึงกายพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ นี่พึงรู้ว่ากายมนุษย์ละเอียดอยู่ตรงกลางกายเราทีเดียว

ที่นี้เอาใจมนุษย์ละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียดลึกเข้าไปอีก กลางของกลางลึกเข้าไปอีก พอถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานนั้น ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีลนั้น ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็นกายทิพย์เลยกายมนุษย์ละเอียดไป นี่คือกายฝันในฝันอีกกายหนึ่งซึ่งละเอียดกว่ากายมนุษย์ละเอียดเรียกว่ากายทิพย์

ใจกายทิพย์หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายทิพย์ละเอียด ต้องหยุดนิ่งทีเดียว ไม่ไปทางอื่น หยุดนิ่งที่เดียวเท่านั้น หากเราไม่รู้จัก ฝันก็ไม่ถึง คิดก็ไม่ถึง คาดคะเนไม่ถูก กายทิพย์ละเอียดคือกายที่ ๔

ใจกายทิพย์ละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียด หยุดนิ่งถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงสมาธิ หยุดนิ่งอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็นกายรูปพรหม นี่หรือคือพระพุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังฆรัตตะ ไม่ใช่ นี่เป็นกายรูปพรหม กายที่ ๕

ใจกายรูปพรหมหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็นกายรูปพรหมละเอียด นี่เป็นกายที่ ๖ ยังไม่ใช่ พุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังฆรัตตะ เป็นกายในภพ ยังเป็นในกายรูปภพอยู่

ใจกายรูปพรหมละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวง

วิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็นกายอรุปรพหม นี่ก็ยังไม่ใช้พุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังขรัตตะ เป็นเพียงกายอรุปรพหม กายในอรุปรพหมเท่านั้น กายที่ ๗

ใจกายอรุปรพหมหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุปรพหม ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็ถึงกายอรุปรพหมละเอียด นี่ก็ยังไม่ใช้พุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังขรัตตะอีกเช่นกัน เป็นกายอรุปรพหมละเอียด เป็นกายที่ ๘ กายนี้ยังเป็นกายอยู่ในภพเหมือนกัน

กายมนุษย์ กายทิพย์ ๒ กายนี้อยู่ใน ๗ ชั้น คือ มนุษย์ชั้นหนึ่ง สวรรค์ ๖ ชั้น เป็น ๗ ชั้นด้วยกัน กายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด ๔ กายนี้อยู่ในกามภพ อีก ๒ กายคือกายอรุปรพหม กายอรุปรพหมละเอียด อยู่ในอรุปรพ ๑๖ ชั้น สูงขึ้นไปกว่ากามภพ กายอรุปรพหมและกายอรุปรพหมละเอียด อยู่สูงขึ้นไปกว่าอรุปรพ อีก ๔ ชั้น คือ อากาสนัญญายตนะ วิญญานัญญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เหวสัญญานาสัญญายตนะ นี่กายอรุปรพหมละเอียดอยู่ในชั้นนี้

ใจกายอรุปรพหมละเอียดหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุปรพหมละเอียด ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นกายธรรมรูปเหมือนพระปฏิมากรเกตุดอกบัวตูม สีเหมือนกระจกคันฉ่องส่องดูเงาหน้า งดงามจริงๆ หน้าตักไม่ถึง ๕ วา หย่อนกว่า ๕ วา ถ้ามีบารมีแรงกล้าแล้วเกือบถึง ๕ วาทีเดียว นี่เรียกว่ากายธรรมเป็นโคตรภู ไม่ใช่เป็นพระโสดา พระสกทาคา พระอนาคา และพระอรหัต เป็นโคตรภูบุคคล เป็นกายธรรมเท่านั้น กายธรรมนี้แหละคือพุทธรัตตะ เป็นกายที่ ๙

กายที่ ๙ นี่คือนพุทธรัตนะ ที่สร้างรูปพระปฏิมากรในพระอุโบสถ วิหาร ศาลา การเปรียญต่างๆ นั้น สร้างรูปกายที่ ๙ นี้ คือนพุทธรัตนะนี้ ที่เราให้บูชาอยู่ทุกวันนี้ รูปมีเกตุตูมบ้าง เรียบบ้าง แหลมบ้าง มีเกตุอย่างนี้ ไม่ใช่เหมือนคนอย่างนี้ คนเราไม่มีอย่างนั้น พระสิทธัตถราชกุมารก็ไม่มีอย่างนี้ เหมือนมนุษย์เรานี่เอง พระสิทธัตถราชกุมาร เมื่อครั้งโกมารภักจ์แนะนำให้พระเจ้าอชาตศัตรูเสด็จไปในสำนักของพระบรมศาสดา ครั้งนั้นพระองค์พร้อมด้วยพระสงฆ์ ๕๐๐ รูป อยู่ในอัมพตिकावास สวณมะม่วงของหมอโกมารภักจ์ เวลาค่ำของวันกลางเดือนที่แสงดวงจันทร์สว่าง ถีอประทีปเสด็จไปด้วยพลช้างพลม้าครีครึ้นมากมาย ครั้นไปถึงก็ลงจากหลังพระราชพาหนะเข้าไปเฝ้าพระบรมศาสดา พระเจ้าอชาตศัตรูได้เสด็จเข้าไปใกล้พระบรมศาสดา แสงก็สว่างไปรอบ จึงได้ถามโกมารภักจ์ว่า พระศาสดาองค์ไหน ถ้าหากพระศาสดามีเกตุแหลมๆ ตูมๆ อย่างนี้ พระเจ้าอชาตศัตรูพระองค์เป็นกษัตริย์จะต้องไปถามโกมารภักจ์ทำไม นี่พระองค์ไม่รู้จักเหมือนกัน พระองค์จึงได้ตรัสถามอย่างนั้น โกมารภักจ์กราบทูลว่า พระพุทธเจ้าค่ะ ผู้ประทับนั่งพึงเสากลาง ผืนพระพักตร์ไปทางบูรพาทิศ พระปฤษฎางค์จรดอยู่ที่เสากลางนั้น พระองค์นั้นแหละคือพระบรมศาสดา พระเจ้าอชาตศตรูก็ทรงหมอบเข้าไปเฝ้าใกล้พระบรมศาสดา พระเสโทไหลเต็มพระพักตร์และทั่วพระวรกาย ตรัสอะไรมือออก ทรงสะทกสะท้านต่อพระบรมศาสดา เพราะพระองค์ได้กระทำปิตุฆาตฆ่าบิดา คือพระเจ้าพิมพิสารผู้เป็นบิดาของพระองค์เองไว้ พระองค์ไม่สบายพระทัย ถ้าหากพระองค์ไม่ทรงทักทายปราศรัยก่อนแล้ว พระเจ้าอชาตศตรูผู้กำลังพระหฤทัยจะแตกทีเดียว พระองค์จึงทรงทักทายปราศรัย กระทำให้พระเจ้าอชาตศตรูทรงสบายพระหฤทัยขึ้น แล้วพระองค์ทรงรับสั่งกับพระเจ้าอชาตศตรูด้วยประการต่างๆ พระเจ้าอชาตศตรูจะประสงค์อย่างไรก็ทรงตรัสอย่างนั้น พระเจ้าอชาตศตรูจะทรงถามอย่างไร พระองค์ก็ทรงแก้ไขด้วยความถี่ถ้วนทุกประการ

ที่พระเจ้าอชาตศตรูไปเฝ้าพระบรมศาสดาก็เพื่อให้ทรงรู้จัก เพราะพระพุทธเจ้าก็เหมือนกับพระสงฆ์ธรรมดาสามัญทั้งหลาย พระสิทธัตถราชกุมาร กายมนุษย์เป็นบุตรของพระเจ้าสุทโธทนะ พระนางมยา รูปพรรณสัณฐานก็เป็นมนุษย์ธรรมดาอย่างเรานี่เอง มีพระกัจจายนะองค์เดียวเท่านั้นที่มีรูปร่างเหมือนพระพุทธเจ้า พระอานนท์ก็คล้ายคลึงเพราะเป็นพระอนุชา ผู้ที่เข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้าเข้าไปหาพระกัจจายนะเสียก็มี เข้าไปหาพระอานนท์เสียก็มีมิใช่น้อย ดังนั้นพระกัจจายนะจึงได้นิมิตกายของท่านให้เป็นคนท้องโตมีพุงพลุ้ยเสีย ด้วยฤทธิ์พระอรหันต์ เพื่อให้แปลกไปจากพระบรมศาสดา

เราเป็นพุทธศาสนิกชน เริ่มต้นเราต้องรู้จักพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ เหล่านี้ไว้ให้มั่นในชั้นธรรมาสน์ ถ้ารู้จักพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะเหล่านี้ไว้แน่นอน แก่ใจแล้ว ต่อจากนั้นเราพึงกระทำกิจอื่นต่อไป

เจ้าภาพผู้บริจาคทานวันนี้ได้ชื่อว่าเป็นวัตรกริยาของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย คือ ตามรักษาพระพุทธรูปศาสนาไว้ให้มั่นคงถาวรสืบไป เพราะเจ้าภาพได้บริจาคทานครั้งนี้ ด้วยกำลังทรัพย์ของตนที่อุตสาหะเก็บรักษาไว้ด้วยกำลังกาย กำลังวาจา และกำลังใจ จนสุดความสามารถของตน ช้อนเร้นด้วยความยากลำบาก ถึงจะอาบเหงื่อต่างน้ำ เหงื่อ ไหลไหลคล้อยกว่าจะหาทรัพย์ได้มาบริจาคเท่าวันนี้ ก็ยอมกระทำ เพราะความเคารพ เลื่อมใสต่อพระพุทธรูปศาสนา พระพุทธรูปศาสนาทั่วประเทศไทย หอมทั้งสากลพุทธรูปศาสนา ถ้าแม้แต่คนเดียวก็ไม่บริจาคทาน ทุกคนปิดประตูบ้านประตูเรือนและปิดหม้อข้าวเสีย ไม่บริจาคกันเลย เพียงเดือนเดียวเท่านั้น พระเถรานุเถระจะประสงค์หาสักกองค์หนึ่งก็ แสหายาก หาไม่พบกันเลย เพราะทุกองค์ต้องสึกหมด อยู่ไม่ได้ ข้าวปลาอาหารไม่มี ฉะนั้น พระภิกษุสามเณรจะอยู่ได้ก็เพราะอาหารเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง

เจ้าภาพผู้ถวายทานครั้งนี้ ได้ชื่อว่าเป็นศาสนูปถัมภ์ ได้ชื่อว่าเป็นกำลังของ พระพุทธรูปศาสนา ได้ชื่อว่าเป็นกำลังของพระศาสนาของพระศาสดาให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป เพราะ ตลอดวันตลอดคืนนี้ พระภิกษุสามเณรฉันอาหารอิมเดียวนี้เท่านั้น มีอายุยืนไปได้ ๗ วัน วรรณผิพรรณร่างกายก็เป็นไปได้ ๗ วัน ความสุขเป็นไปได้ ๗ วัน กำลังเป็นไป ได้ ๗ วัน และความเฉลียวฉลาดก็เป็นไปได้ ๗ วัน ด้วยอำนาจข้าวอิมเดียวนี้ ทาน ของเจ้าภาพผู้ได้บริจาคแก่พระภิกษุสามเณร อุบาสกและอุบาสิกาครั้งนี้ ไม่ใช่เป็นทาน ธรรมดา เป็นทานอันเลิศประเสริฐยิ่ง เพราะได้ถวายทานถูกทักษิณบุคคลนั่นเอง ทักขิณบุคคลไม่ใช่มีน้อยๆ ในวัดปากน้ำนี้มีมากกว่า ๑๕๐ คน ทักขิณบุคคล ๑๕๐ กว่านี้ มีธรรมกาย

ทักษิณบุคคลนั้น มี ๙ จำพวก คือ

พระอรหันต์ผลจำพวกที่ ๑ เป็นทักษิณบุคคลชั้นสูงสุด

พระอรหันต์มรรค เป็นทักษิณบุคคลจำพวกที่ ๒ รองลำดับลงมา

พระอนาคามีผล เป็นทักษิณบุคคลจำพวกที่ ๓

พระอนาคามีมรรค เป็นทักษิณบุคคลจำพวกที่ ๔

พระสกทาคามีผล เป็นทักษิณบุคคลจำพวกที่ ๕

พระสกทาคามีมรรค เป็นทักษิณบุคคลจำพวกที่ ๖

พระโสดาปัตติผล เป็นทักษิณบุคคลจำพวกที่ ๗
 พระโสดาปัตติมรรค เป็นทักษิณบุคคลจำพวกที่ ๘
 โคตรภูบุคคล เป็นทักษิณบุคคลจำพวกที่ ๙

ทักษิณบุคคล ๙ จำพวกนี้ เป็นพระอริยบุคคล ผู้ใดได้บริจาคทานถวายแก่พระอริยบุคคลเหล่านี้แล้ว บุญกุศลย่อมยิ่งใหญ่ไพศาลเหลือจะนับจะประมาณ เพราะพระอริยบุคคลผู้ควรซึ่งทานสมบัติเป็นเครื่องเจริญผลมี ๙ จำพวกดังกล่าวแล้วนั้น

วันนี้ท่านเจ้าภาพได้บริจาคทานอุทิศทักษิณบุคคลผู้มีธรรมกายมากด้วยกัน บุญกุศลจึงยิ่งใหญ่ไพศาล ไหลมาสู่สันดานของเจ้าภาพ ติดอยู่ท่ามกลางศูนย์กลางที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสบริสุทธ์ เท้าฟองไข่แดงของไก่ อยู่ในกลางดวงนั้น กลางดวงกายมนุษย์ก็ติดกัน กลางดวงกายมนุษย์ละเอียดก็ติดกันอีกดวงหนึ่ง เป็นบุญอีกดวงหนึ่ง กลางดวงกายทิพย์ กายทิพย์ละเอียดก็ติดกันทั้งนั้น กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียดก็ติดกัน กายอรูปพรหม กายอรูปพรหมละเอียดก็ติดกัน กายธรรม กายธรรมละเอียดก็ติดกัน กายโสดา กายโสดาละเอียดก็ติดกันอีกเหมือนกัน กายสกทาคา กายสกทาคาละเอียดก็ติดกันอีก กายอนาคา กายอนาคาละเอียดก็ติดกัน กายพระอรหันต์ กายพระอรหันต์ละเอียดก็ติดกัน นับอสงไขยกายไม่ถ้วน บุญบริจาคเพียงครั้งเดียวนี้ ติดเป็นดวงๆ ไป ขนาด ๑,๐๐๐ วา พระนิพพาน เมื่อเจ้าภาพได้ถวายทานขาดจากใจ เป็นสิทธิ์ของผู้รับ ผู้รับจะใช้อย่างไรก็ได้เพราะเป็นสิทธิ์ของตนแล้วขณะใดขณะนั้น ปุณฺณากิสนฺหา บุญไหลมาติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ของเจ้าภาพ ไสบริสุทธ์ปราศจากมลทินทีเดียว เหมือนสวิทช์ไฟฟ้าดวงเดียวไฟก็ติด ฉะนั้นถ้าบุคคลทำบุญได้แบบนี้แล้ว ให้เอาใจไปจรดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย กลางก้นนั้น ให้เอาใจจรดให้ถูกต้องตรงกลางดวงนั้น เมื่อต้องทุกข์ภัยอย่างหนึ่งอย่างใด ให้ระลึกนึกถึงดวงบุญที่ตนได้กระทำไว้ อย่าไประลึกถึงสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ดวงบุญของตน

พระสิทธัตถราชกุมาร เมื่อครั้งทรงกระทำทุกกริยาใกล้จะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พญามารรู้ก็ลุกขึ้นผจญพระพุทธเจ้าที่ใต้ถวไม้ศรีมหาโพธิ พระองค์ทรงมองดูหมู่เทวดาที่ตามพิทักษ์รักษา เพราะแต่ก่อนพระปัญจวัคคีย์คอยเฝ้าพิทักษ์รักษาพระองค์อยู่ แต่ได้ละพระองค์ไปเสียแล้ว เหลือแต่หมู่เทวดาผู้ยังตามพิทักษ์รักษาเท่านั้น ทรงดูเทวดา ไปพบอยู่ที่ขอบจักรวาลโน้น เพราะเกรงกลัวพญามาร เหลือพระองค์แต่ผู้เดียวในขณะนี้ พระองค์จึงทรงระลึกนึกถึงแต่ในพระทัยว่า เราได้สร้าง

บารมีมากก็นับชาตินับภพไม่ถ้วน ขอเอาบารมีเหล่านั้นต่อสู้ผจญกับพญามารนี้ จึงได้
ทรงเปล่งอุทานว่า **อิโหนโต ทานสึลเณขมมุญญาวิริยขหุติสจจอิฏฺฐาน**
เมตฺตาอุเปกฺขาอุทานนฺติ ทรงรับสั่งดังนี้ พอขาดพระโอษฐ์เท่านั้น นางพระชนนีก็
ผุดขึ้นมากล่าวกับพระองค์ว่า ขอพระองค์อย่าพริ้งพริ่งต่อพญามาร อย่าหวาดหวั่นครั้น
คร้ามต่อพญามารเลย ศักดิ์พญามารครั้งนี้ หม่อมฉันขอปราบเอง ปราบด้วยบารมีของ
พระองค์ที่ได้สร้างสมอบรมไว้ ได้หลังอุทกวารีให้ตกลงเหนือพื้นปฐพี หม่อมฉันได้
รองรับไว้ด้วยมวยเกศ จะได้หายไปแห่งหนึ่งแห่งใดก็หาไม่ ทุกหยดหยาดคงอยู่ในมวย
เกศของหม่อมฉันนี้ นี่แหละจะเป็นเครื่องมือปราบพญามารในครั้งนี้ ครั้นนางพระชนนี
กล่าวบังคมทูลพระสิทธัตถราชกุมารดังนั้นแล้ว ก็รูดน้ำในมวยผมปราดเดียว กลายเป็น
ทะเลท่วมทับพญามารให้อันตรธานไป ศัสตราวุธกลายเป็นรูปเทียนบูชาพระบรมศาสดา
ไป ได้ปรากฏอัศจรรย์ดังนี้

เมื่อเราบริจาทานและตามระลึกถึงบุญอย่างนี้แล้ว ภัยอันตรายอย่างหนึ่งอย่างใดทำอะไร
ไม่ได้ จะประกอบกิจการงานอย่างใด ก็เกิดลาภและสักการะยิ่งใหญ่ไพศาล ก็เพราะนึกถึงบุญนั้น
บุญย่อมนำผลสมบัติมาให้ในปัจจุบันนี้เทียว

ท่านยืนยันรับรองไว้ในพระบาลีว่า การให้โภชนาหารอิมเดียว ได้ชื่อว่าให้ฐานะ ๕
ประการแก่ปฏิกุคคาหก กตมานิ ปญจ จานานิ ฐานะ ๕ ประการเป็นไฉน?

อายุ เทติ ชื่อว่าให้อายุประการหนึ่ง คือให้อายุแก่ปฏิกุคคาหกผู้รับทาน

วณฺณ เทติ ชื่อว่าให้วรรณะความสวยงามความสดชื่นแห่งร่างกายประการหนึ่ง

สุขํ เทติ ชื่อว่าให้ความสุขแก่ปฏิกุคคาหกประการหนึ่ง

พลํ เทติ ชื่อว่าให้กำลังกาย กำลังวาจา กำลังใจแก่ปฏิกุคคาหกประการหนึ่ง

ปฏฺิภาณํ เทติ ชื่อว่าให้ความเฉลียวฉลาดแก่ปฏิกุคคาหกประการหนึ่ง

ทั้ง ๕ ประการนี้ มีบาลีรับรองในตอนท้ายอีกว่า **อายุํ โข ทตฺวา อายุสฺส**
ภาคิํ โหติ ผู้ให้อายุย่อมมีอายุเป็นส่วนตอบสนอง **วณฺณํ ทตฺวา วณฺณสฺส** **ภาคิํ**
โหติ ผู้ให้วรรณะย่อมมีวรรณะเป็นส่วนตอบแทน **สุขํ ทตฺวา สุขสฺส** **ภาคิํ** **โหติ**
ผู้ให้ความสุข ย่อมมีความสุขเป็นส่วนตอบแทน **พลํ ทตฺวา พลสฺส** **ภาคิํ** **โหติ** ผู้ให้
กำลังย่อมมีกำลังเป็นส่วนตอบแทน **ปฏฺิภาณํ ทตฺวา ปฏฺิภาณสฺส** **ภาคิํ** **โหติ** ผู้ให้
ความเฉลียวฉลาดย่อมมีความเฉลียวฉลาดเป็นส่วนตอบแทน

คุณสมบัติ ๕ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ เป็นที่ปรารถนาของมหาชนหมดทั่วสากลโลก เพราะอายุใครๆ ก็ปรารถนาอยากจะมีอายุยืนอยู่ชั่วกาลนาน วรรณะผิวพรรณผ่องใสสดชื่นก็เป็นสิ่งที่ดึงดูดสายตาของหมู่สัตว์โลกให้มารวมอยู่ที่ผิวพรรณ เหมือนกัน ใครๆ ก็ปรารถนาอยากได้เช่นกัน สุขกายสบายใจในอิริยาบถทั้ง ๔ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน ทุกทิวาราตรี ก็เป็นที่ปรารถนาอยากได้ของชนทุกถ้วนหน้า ความเจริญด้วยกำลังกาย กำลังวาจา และกำลังใจ สามารถในกิจการงานทุกสิ่งทุกอย่างตามหน้าที่ของตนก็เป็นທີ່ปรารถนาของชนทุกๆ คน ปฏิภาณความเฉลียวฉลาดในกิจการทั้งปวง ใครๆ ก็ต้องการปรารถนา แต่ถ้าไม่ได้ทำไว้แล้วต้องไม่ได้คุณสมบัติทั้ง ๕ ประการนี้ ทุกคนต้องทำด้วยตนเอง จึงจะประสบและได้สมบัติเหล่านี้

คุณสมบัติ ๕ ประการนี้ ถ้าสำเร็จด้วยผลทานการให้ ดังแสดงไว้ในทักษิณาวិภังคสูตร แก่ถึงทานการให้เป็นปฏิบัติคุณทาน ซึ่งไม่ใช่สังฆทาน เจ้าภาพผู้ถวายให้เป็นสังฆทานวันนี้

ในปฏิบัติคุณทานแสดงหลักไว้ว่า บุคคลผู้มีศรัทธาเลื่อมใส ให้ทานแก่สัตว์เดรัจฉานเพียงอ้อมเดียว สมบัติบริบูรณ์ด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณะ คอยตามสนองไปทุกภพทุกชาติ ไม่ได้ขาดสาย

ถ้าให้แก่คนเลวทราม มนุษย์พราวนเบ็ดหรือพราวนแห ผู้มีมือขุมไปด้วยโลหิตใจอำมหิตบาปหยาบช้า ให้อาหารเพียงอ้อมเดียว เจ้าของทานผู้ให้อาหารแก่คนเช่นนั้น ย่อมได้รับอานิสงส์ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณะ ตามสนองไปทุกภพทุกชาติยิ่งใหญไพศาลกว่าให้แก่พวกสัตว์เดรัจฉานทั้งหลาย ในภพในชาติเหล่านั้นย่อมไม่ประสบความตายในปฐมวัยเสียก่อน จะมีอายุขัยอยู่จนแก่เฒ่าตามวิบากสมบัติของตนนี้เรียกว่า อายุ ความมีผิวพรรณไม่แก่เฒ่าชรา ยิ่งแก่เฒ่ายิ่งสวยงาม หน้าตาไม่น่าเกลียดเทอะทะ ไม่แก่แบบเป็นที่อดทนระอาใจของบุตรหลาน เป็นคนแก่แต่ใครๆ ก็อยากเข้าใกล้ ใครๆ ก็ปรารถนาอยากพูดด้วย ใครๆ ก็อยากลูบเนื้อคลำตัว คนแก่เฒ่าชราสวยงามแบบนี้เรียกว่า วรรณะ สุขกายสบายใจในอิริยาบถทั้ง ๔ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน ทุกทิวาราตรี ไม่มีทุกข์ภัยเข้ามาเบียดเบียน นี้เรียกว่า สุขะ ความมีกำลังกาย กำลังวาจา กำลังใจตลอดอายุขัยเช่นเดียวกัน นี้เรียกว่า พละ ความมีปรีชาเฉลียวฉลาด เด็กเล็กๆ หนุ่มๆ สาวๆ มีความเฉลียวฉลาดปานใด เราแก่เฒ่าก็มีความเฉลียวฉลาดมากขึ้น ไม่ถอยหลังลงมา นี้ได้ชื่อว่า ปฏิภาณะ

หากสามารถให้ทานยิ่งขึ้นไปกว่านี้ คือให้แก่บุคคลผู้ตั้งอยู่ในศีล เพียงอิมเดียวเท่านั้น ไม่ต้องมากกว่านั้น ได้บุญอันสงฆ์มากมมายิ่งนัก ก็หรือให้แก่บุคคลผู้ตั้งอยู่ในโคศีลธาตุ บุคคลผู้ตั้งอยู่ในโคศีลธาตุ คือ ผู้มีศีลเหมือนโคเหมือนกระบือ วัวควาย เมื่อเจ้าของเปิดคอก ออกจากคอกของมันแล้ว มันก็ไปตามทางของมัน พอถึงที่ทำเลเหมาะมีหญ้า มันก็กินหญ้านั้นจนอิ่มแล้วมันก็เดินกลับมาคอกของมัน มันเดินไปเดินมาตรงทาง ไม่เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวา ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมมายาสาไทยอย่างหนึ่งอย่างใด นั้นเขาเรียกว่าโคกระบือมีศีล เป็นเช่นนั้น เด็กๆ ไม่รู้เตียงสา บาปกรรมชั่วร้ายมิได้กระทำนี้ก็มีศีลเป็นโคศีลธาตุเช่นกัน โคศีลธาตุนั้นวางกามไม่เอาเตียงสาต่อทางโลกจึงมีศีลอยู่

ทีนี้ คนแก่วางกามนั้น แก่อย่างไร คือไม่เตียงสาต่อเหตุการณ์ทางโลก คนอยู่ทางโลกเขามีความต้องการอะไร คนแก่วางกามไม่รู้เข้าใจและเตียงสาในสิ่งเหล่านั้น มุ่งแต่จะทำความดีอย่างเดียว คนอย่างนี้หายากนัก เพราะคนแก่ที่ยังไม่วางกามนั้นถึงจะเป่าถ้ำไม่ฟุ้งก็ยังยุ่งอยู่เสมอ คนแก่อย่างนี้ไม่ใช่เรียกว่าแก่วางกาม คนแก่แล้ววางกามนั้นไม่ยุ่งอะไร เหมือนอย่างเด็กๆ ไม่เตียงสาต่อสิ่งอะไรฉะนั้น นี่เรียกว่าแก่แล้ววางกาม คนแก่วางกามนี้ได้ชื่อว่าโคศีลธาตุ ด้วยสามารถวางศรัทธาเลื่อมใส ให้อาหารแก่เด็กๆ ชนิดนี้ ให้อาหารแก่คนแก่ชนิดนั้นอิมเดียวเท่านั้น ได้ผลานิสงส์มากมายเหลือจะประมาณ ย่อมถึงพร้อมด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณะ ทุกภพทุกชาติ ตลอดแสนโกฏิจาติตติย กัม ไม่คลาดเคลื่อน

ถ้าให้ทานแก่ผู้ที่ตั้งอยู่ในไตรสรณคมน์ สูงยิ่งขึ้นไปกว่านี้ บุคคลผู้ตั้งอยู่ในไตรสรณคมน์นั้นคือผู้ตั้งมั่นอยู่ในพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ คนที่เห็นพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ คนที่เป็นพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ คนที่ถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ และคนที่ได้พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะอยู่ในตัวแจ่มเสมอนั้นเรียกว่าบุคคลผู้ตั้งอยู่ในไตรสรณคมน์ บุคคลชนิดนั้นย่อมไม่กระทำบาปกรรมเพราะกลัวบาปกรรมเป็นที่สุด บุคคลผู้ตั้งอยู่ในไตรสรณคมน์เช่นนี้ เราให้อาหารอิมเดียวเท่านั้น บุญอันสงฆ์คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณะ ย่อมตามสนองมากยิ่งขึ้นไปเป็นทวีคูณ ตลอดทุกภพทุกชาติเทียว อสงขยํ อปฺปมาณํ นฺนิชาติไม่ถ้วน ถ้าให้ทานแก่บุคคลผู้ตั้งอยู่ในไตรสรณคมน์ มีศีล ๕ เป็น อสงขยํ อปฺปมาณํ สูงขึ้นไป ให้ทานแก่ผู้มีศีล ๘ เป็น อสงขยํ อปฺปมาณํ สูงหนักขึ้นไป แก่ผู้มีศีล ๑๐ คือสามเณร เป็น อสงขยํ อปฺปมาณํ สูงหนักขึ้นไป ถ้ามีศีล ๒๒๗ คือพระภิกษุ ก็เป็น อสงขยํ อปฺปมาณํ

สูงขึ้นไปอีก ถ้าให้แก่ผู้ตั้งอยู่ในโคตรภูบุคคล ให้ทานแก่ผู้ตั้งอยู่ในพระโสดาบัน โสดาปัตติผล มีอานิสงส์เป็น **อสงขย อปฺปมาณ** เพิ่มขึ้นไป ถวายทานแก่ท่านผู้เป็นพระโสดาปัตติผล ก็เป็น **อสงขย อปฺปมาณ** สูงขึ้นไป ถวายทานแก่พระสกทาคามีมรรค สกทาคามีผล พระอนาคามีมรรค พระอนาคามีผล พระอรหัตมรรค และพระอรหัตผล ก็เป็น **อสงขย อปฺปมาณ** สูงมากขึ้นไปเป็นลำดับ แต่ถ้าถวายทานแก่พระพุทธเจ้าก็มีอานิสงส์มากเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ นี่ทานในทักษิณาวังคสูตร แสดงหลักไว้ดังนี้

วันนี้ท่านเจ้าภาพได้บริจาคทาน ถูกทักษิณบุคคลผู้ตั้งอยู่ในไตรสรณคมน์ มีธรรมกาย ๑๕๐ คนเศษในวัดปากน้ำนี้ เจ้าภาพยอมได้บุญกุศลใหญ่มหาศาล ส่วนบุคคลที่น้อมนำปัจจัยไทยธรรมมาช่วย มากบ้างน้อยบ้างก็ตาม ก็ได้บุญกุศลยิ่งใหญ่ไพศาลเช่นเดียวกัน เจ้าภาพได้ให้โภชนาหารอย่างเดียวกันหาไม่ ยังให้เสียงอีก คือให้เสียงอังกะลุง รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ๕ อย่างนี้ ที่เขาติดกันอยู่ทั่วทั้งโลก คือติดด้วยรูปบ้าง ด้วยเสียงบ้าง ด้วยกลิ่นบ้าง ด้วยรสบ้าง ด้วยสัมผัสบ้าง หลบหลีกไม่พ้น ติดอยู่ในสภาวะธรรมเหล่านี้กันอย่างยากที่จะถอนได้ สำหรับผู้ที่ติดอยู่ในเสียง เราให้เสียงอันไพเราะนี้เป็นทาน ก็ย่อมเป็นที่ชอบใจ พระภิกษุสามเณรซึ่งกำลังขบฉันอาหาร เมื่อได้ฟังเสียงอังกะลุงที่เจ้าภาพให้เป็นทาน ก็ขบฉันอาหารได้มากขึ้น เพราะเพลิดเพลินในเสียงอังกะลุงนั้นไปด้วยฉันอาหารไปด้วย เสียงที่ให้เป็นการนั้นจะเป็นผลแก่เจ้าภาพอย่างไร ประโยชน์ที่จะได้รับก็คือ เมื่อเจ้าภาพไปเกิดในชาติใดภพใด ย่อมได้ประสบบุญกุศลที่ตนได้สั่งสมอบรมในวันนี้ จะไปเป็นอะไรก็ช่างเถิด เครื่องประโคมเครื่องบรรเลงเป็นไม้อัดสาย มีติดตัวอยู่เสมอไม่ว่าจะไปเกิดในชาติใดตระกูลใด เหมือนพระสิวลีให้เสียงอย่างนี้เป็นทาน ท่านเป็นผู้มีเครื่องดนตรีตามประโคมเสมอไป ผู้ที่มีเครื่องดนตรีตามประโคมนี้ต้องเป็นคนชั้นสูง คนชั้นต่ำๆ ไม่มีเครื่องดนตรีตามประโคมไปเลย จะต้องเป็นคนชั้นสูง เป็นกษัตริย์ เสนาบดี เศรษฐี ชนบดี จึงจะมีเครื่องดนตรีบรรเลงตามประโคมอยู่เสมอ

เพราะเหตุนี้ บุญกุศลของบุคคลนั้นย่อมแตกต่างกันไป หาเหมือนกันไม่ สุดแต่บุญทานที่ตนได้กระทำไว้ในอดีตชาติ และท่านได้จัดหลักแห่งทานไว้คือ ในพระสูตร ๑๐ ในพระวินัย ๔ ในพระปรมาภิไธย ๖

ทานในพระสูตร ๑๐ คือ

อนันท์ ให้ข้าว ปาน้ำ ให้น้ำ วตถุ ให้ผ้าผอนท่อนสไบ ยาน ให้อุปกรณ์แก่
การไปมา มาลา ให้ระเบียบดอกไม้ คนุส ให้ของหอม วิเลปน ให้เครื่องลูบไล้
ละลายทา กระแจะจันท์ ธารณ ให้เครื่องประดับตัดทรงตบแต่ง เสยยาวสตถุ ให้
อาสนะที่นั่งที่นอนที่พักอาศัย ปทีเปยฺย ตามประทีปไว้ในที่มีด ๑๐ ประการนี้เรียกว่า
ทานในพระสูตร เป็นบุญเป็นกุศลดังกล่าวแล้วทุกประการ

ทานในพระวินัย ๔ คือ

ให้จิวรเครื่องสำหรับนุ่งห่มแก่พระภิกษุสามเณรประการหนึ่ง

ถวายอาหารบิณฑบาตแก่พระภิกษุสามเณรประการหนึ่ง

ถวายเสนาสนะสำหรับพักอาศัยแก่พระภิกษุสามเณรประการหนึ่งและ

ถวายคิลานเภสัชยารักษาไข้แก่พระภิกษุสามเณรอีกประการหนึ่ง

ท่านเจ้าภาพได้ถวายอาหารบิณฑบาตครั้งนี้ก็ได้ชื่อว่าเป็นทานในพระวินัย

ทานในพระปรมาตม ๖ คือ

มีอายตนะ ๖ คือ ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ถอนความ
ยินดีในอารมณ์เหล่านั้นออกเสียได้ สละความยินดีในอารมณ์เหล่านั้นเสียได้ ก่อนเราเกิด
มาเขาก็ยินดีกันอยู่อย่างนี้ในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ กำลังที่เราเกิด
มาเขาก็ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์เหล่านั้น ครั้งเราจะตายเขาก็
ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์อย่างนี้เหมือนกัน ความยินดีเหล่านี้หาก
ถอนอารมณ์ออกเสียได้ ไม่ให้มาเสียดแทงเราได้ พิจารณานี้เป็นอารมณ์ของชาวโลก ไม่ใช่
อารมณ์ของธรรม ปล่อยอารมณ์เหล่านั้นเสีย ไม่ยึดมั่นถือมั่น ไม่ให้เข้าไปเสียดแทงใจ ทำใจ
ให้หยุดให้นิ่ง นี่เขาเรียกว่าให้ธรรมารมณ์เป็นทาน ย่อมมีกุศลใหญ่ เป็นทางไปแห่งพระนิพพาน
โดยแท้ และเป็นทานอันยิ่งใหญ่ทางปรมาตม

เจ้าภาพผู้ถวายทานวันนี้ได้ชื่อว่าได้ถวายทานครบบริบูรณ์ทั้ง ๓ ประการ คือ
ถวายทานในพระสูตร ถวายทานในพระวินัย และถวายทานในพระปรมาตม เพราะ
ท่านเจ้าภาพได้ถวายอาหารบิณฑบาตอันประณีตแก่พระภิกษุสามเณรในวัดปากน้ำ ผู้มี
ธรรมกายมากด้วยกัน ให้อิมหันตสาธุแล้ว ชื่อว่าได้ถวายทานในพระสูตรและพระ
วินัย และที่สละทรัพย์สมบัติของหวงแหนรักษายินดีปรีดา มีเงินทองข้าวของเหล่านั้น
สละความรักใคร่ความหวงแหนความรักษา อุดส่าห์เก็บหอมรอมริบ ความเหนียวแน่น
ในทรัพย์สมบัตินั้น สละออกมาเป็นก้อนใหญ่ห้าน้อยไม่ ได้สละออกมาให้ขาดออกไปจาก

วันนี้เจ้าภาพได้บริจาคทานในพระพุทธศาสนา มีทักษิณบุญคุณผู้มีธรรมกายถึง ๑๕๐ เศษ ผลทานนี้ย่อมให้วิบากสมบัติอันยิ่งใหญ่ไพศาล เป็นอเนกอนันต์หาประมาณมิได้ เมื่อเราได้ประสบพบพระพุทธศาสนาเช่นนี้แล้ว ก็เป็นบุญใหญ่ล้นหลามใหญ่ และเมื่อ

ได้มาบริจาคทานสมเจตนาอย่างนี้แล้ว จะเป็นคนอนาถยากแค่ไหนต่อไปในภพหน้านั้น เป็นอันไม่ต้องหวัง แต่ถ้าบุญวาสนาที่อบรมสั่งสมไว้ดี ได้พบพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งเข้า ก็จะได้เป็นศาสนูปถัมภ์ของพระบรมศาสดา พระองค์ก็จะได้ทรงโปรดให้ได้สำเร็จมรรคผลสมความปรารถนา

ประเทศไทยมี ชาติ ศาสนา ๒ อย่างนี้เป็นหลักสำคัญ ชาติ ตนก็ได้เกิดเป็นชาวไทยชาติไทยอยู่แล้ว ศาสนา ตนก็เป็นชาวพุทธนับถือพุทธศาสนาอยู่แล้ว เมื่อตนทำมาหาเลี้ยงชีพและครอบครัวของตน จนได้ผลมาเลี้ยงสมความมุ่งมาดปรารถนา และอุทิศส่วนที่เหลือเพื่อนำออกมาเลี้ยงทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาอีก นี่ก็ได้ชื่อว่าเป็นประโยชน์แก่ชาติเป็นประโยชน์แก่ศาสนาโดยแท้ และไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ทำตนของตนให้มีราคาในชาติในศาสนาเช่นนี้

ที่เจ้าภาพได้ถวายโภชนาหารเป็นสังฆทานในวันนี้ ชื่อว่าได้ทำบุญใหญ่กุศลใหญ่ยิ่ง ฟังมนสิการกำหนดไว้ในใจของตนทุกถ้วนหน้า ให้เอาใจจรดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ก็ถูกดวงบุญพอดี ให้หยุดอยู่ตรงนั้น จะได้เกิดกุศลอันไพศาล จะได้เข้าถึงพระรัตนตรัยสมความมุ่งมาดปรารถนาทุกประการ

ตามที่ได้ชี้แจงแสดงมา เป็นภัตตานโมทนากถา ตามวาระพระบาลี คลฺยฺยเมตฺตํ สยามภาษา มตยาธิบาย พอสมควรแก่เวลา เอเตน สจฺจวชฺเชน ด้วยอำนาจแห่งความสัตย์ที่ได้อ้างธรรมปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนจบวาทสนนี้ สทา โสตุถิ ภวนฺตุ เต ขอความสุขสวัสดิ์จงบังเกิดมีแก่ท่านผู้เป็นเจ้าภาพและสาธุชนทั้งหลาย บรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า สิทธิมตฺถุ สิทธิมตฺถุ สิทธิมตฺถุ อิทํ ผลํ เอตสฺมิ รตนตฺตยสฺมิ มนสาว เจตโส ขอจิตอันเลื่อมใสและจิตอันผ่องใสในพระรัตนตรัยนี้ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ แก่ท่านผู้เป็นเจ้าภาพและสาธุชนทั้งหลายทุกถ้วนหน้า อาตมภาพชี้แจงแสดงมา พอสมควรแก่เวลา สมมติว่ายุคัตถมิกเถาโดยอรรถนัยสมควรเพียงเท่านี้

เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

